



Zdzisław Suwałowski
ur. 1932; Lublin

Tytuł fragmentu relacji	Stosunki polsko-żydowskie
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, Kalinowszczyzna, relacje polsko-żydowskie

Stosunki polsko-żydowskie

Kiedyś matka zostawiła mnie z bratem, żeby pilnować siostry, ona była z grudnia, a to był może styczeń, luty. Ona leżała na beciku na stole, ja z bratem spierałem się o coś, i przez ten stół się spierailiśmy i zwaliliśmy ją z tym becikiem na podłogę, ona z tego płaczu aż przestała oddychać. Ja wybiegłem z tym becikiem na podwórze i zacząłem krzyczeć, a w tym samym domu co my mieszkali Żydzi. To była kamienica żydowska, właścicielka nazywała się Sura Lichtensztain. Na pomoc przybiegły Żydówki i ocuciły ją, uratowały dziecko.

Jeśli chodzi o Żydów, którzy byli moimi sąsiadami, to nie mogę powiedzieć o nich złego słowa, natomiast jeśli chodzi o pasiaków, to widziałem taki moment kiedy Niemiec dawał Polakowi kij i kazał bić Żyda, Polak i Żyd byli jeńcami. Polak odmówił bicia tego Żyda, wtedy Niemiec dał kij Żydowi i mówi -„Bij go”, a Żyd zaczął bić Polaka. Polak nie chciał a Żyd bił. Widziałem to na własne oczy, mógłbym to w szczegółach pokazać, to było nieopodal takiej kopalni, tam była bóżnica.

Był taki Zygmunt, Zygmunio, a mówili na niego Munio, on strasznie dokuczał Żydom, nawet swoim sąsiadom. Miał taką czarna sukę Muszkę, a w tych czynszowych kamienicach były wspólne wychodki, i on ukrywał się z tym psem w tym wychodku. Jak małe Żydziaki wychodziły bawić się na podwórko, to on: „Muszka, bierz ich!” I te Żydziaki uciekały z krzykiem. Jak znów się zebrały, to on znowu ich szczuł. Do bóżnicy przez taki właz znów mąkę wsypywał, tak psocił, to nie było mądre, bo to tak jakby ktoś do kościoła przyszedł i takie rzeczy robił. On bardzo dokuczał tym Żydom.

Data i miejsce nagrania	2009-10-21, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski, Piotr Lasota
Transkrypcja	Piotr Lasota
Redakcja	Tomasz Czajkowski, Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"